

Становище

за дисертационния труд на Мария Петрова Кърджиева на тема “Съвременни подходи за усъвършенстване на управлението на фолклорното сценично изкуство”
от доц. д-р Пламен Бочков

Дисертационният труд на Мария Кърджиева е по актуална и слабо разработвана проблематика на фолклорните ансамбли в България. В уводната част докторантът формулира като изследователски проблем липсата на правна уредба за управление на фолклорните ансамбли в пазарна среда. В резултат досегашните управленски позиции на директор и главен художествен ръководител на фолклорен ансамбъл трудно се адаптират към изискванията на пазара и не водят до подобряване на състоянието на фолклорното сценично изкуство.

Мария Кърджиева използва комбинирани изследователски методи, за да защити тезата си, че се налага промяна на принципите на обучение на ръководните кадри при фолклорните ансамбли и предефиниране на техните функции. Водещ метод е полуструктурираното интервю с ръководители на фолклорни ансамбли. Смятам, че при така поставената теза и задачи на изследването този метод е напълно адекватен.

Имам бележки към Първа глава от изследването където не са оптимално разграничени традиционното фолклорно изкуство и сценичното фолклорно изкуство. Изрично авторката е отбелязала, че няма да се занимава с традиционния фолклор, но в тази част е налице известно объркване на термините и обектите на изследване. Терминът „фолклорно изкуство“ е приложим единствено в контекста на по-широкото понятие „фолклорна култура“ и е задължително необходима уговорката, че се разграничава „фолклорно изкуство“ като част от традиционната култура на българите и „фолклорно сценично изкуство“ като част от съвременната култура, интерпретираща фолклора, т.е. като вид фолклоризъм. Към това препраща и направеното от Мария Кърджиева уточнение за фолклорния ансамбъл като организация, „която в своята дейност издирва, съхранява и популяризира

българския фолклор, чрез обработка и сценична адаптация на автентичен материал или интерпретацията му в авторски творчески продукт“.

Глава Втора въвежда в съдържателната част на дисертационния труд чрез анализ на дейността, структурата и нормативната среда, в която работят фолклорните ансамбли. Подробно са разгледани двете основни дейности на фолклорните ансамбли – творческата и концертната. Анализирани са държавният и общинския модел на управление на ансамблите и са открити техните силни и слаби страни. Аргументирана е необходимостта от промени както в управлението на ансамблите, така и в администрацията на общините. Задълбочено е проучена правната рамка на действие на фолклорните ансамбли като „културни институти“ и са посочени слабостите и несъответствията на тази рамка с променената икономическа и институционална среда на съществуване на сценичното фолклорно изкуство. Приносно е предложението за проектно управление на фолклорните ансамбли като съвременна практика и перспектива за развитието на ансамблите. В Трета глава е направен опит за описание на професионални стандарти за управление на фолклорните ансамбли и профил на мениджъра на ансамбъла. Намирам за много навременен и полезен този опит на фона на работата по Националната квалификационна рамка и системата за оценка на компетенциите. Също положително е обвързването на предложения компетентностен профил с изискванията на Европейската лига на институтите по изкуствата.

Авторефератът отразява обективно и достатъчно изчерпателно структурата и проблематиката на дисертационния труд.

Приносните моменти в дисертацията са изброени внимателно, формулирани са точно и реалистично отговарят на съдържанието на труда. Бележката ми е към точка втора от приносите, където за принос на автора се изтъква дефинирането на термина „фолклорно изкуство“, към което именно са моите методологически възражения. По-скоро приносен е моментът на анализ на структурата и управленските принципи на фолклорните ансамбли за един достатъчно представителен период от време.

Дисертантът има достатъчно на брой научни публикации по темата на дисертацията. Прави впечатление обаче, че липсват публикации в реферирани научни издания. Представени са и други публикации, несвързани с дисертационния труд, в регионални издания, които говорят за висока активност и признание на научната продукция на Мария Кърджиева.

В заключение ще отбележа, че представеният за разглеждане дисертационен труд има всички качества да бъде успешно защитен. Пред нас е амбициозно и коректно изпълнено научно дело. Позволявам си да препоръчам убедено на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на Мария Кърджиева научната и образователна степен “доктор” по специалност “организация и управление извън материалната сфера”.

27.09.2013 г.

Автор на становището:

доц. д-р Пламен Бочков